

תכנון בתקופת המנדט ד"ר נועה רובין

התכנון העירוני בפלסטינה, 1918-1948 עוסק בתכנון של ערים בפלסטינה (א"י) בשנות המנדט הבריטי. בשנים אלו, מתכננים בעלי שם עולמי הציגו באופן מקומי את הדיסציפלינה המתפתחת של התכנון העירוני המודרני ופעלו עבור בריטים, יהודים וערבים בעיצוב המרחב העירוני והחברתי של מדינת ישראל לעתיד לבוא. המחקר הקיים מתמקד בשלוש הערים הגדולות: ירושלים, 'עיר הקודש', תל אביב, 'העיר העברית הראשונה', וחיפה, העיר האימפריאלית; המחקר הנוכחי בוחן את התפתחותן של 'ערים רגילות' כמו טבריה, נתניה, עכו ונצרת. בנוסף, המטרה העיקרית של המחקר היא לבחון את האופן שבו התכנון עצמו עוצב באופן מקומי ושימש את ה'שחקנים' השונים בהשגת מטרותיהם, ואת ההשפעה הישירה של 'שחקנים' אלו והשאיפות שלהן, שהיו לרוב מנוגדות, על הנוף העירוני המתחדש.

המחקר מתבסס על תפיסות ביקורתיות עכשוויות בהיסטוריה של התכנון, המתייחסות לערים הקולוניאליות כתוצרים מורכבים של מערכות ערכים מנוגדות, ובוחן תפיסות שונות ושימוש מתחרה בסביבה הבנויה על ידי קהילות שונות. כחקר-מקרה ייחודי של התכנון העירוני הקולוניאלי באזור מוגדר, המחקר מציע דיון מודע של התכנון העירוני כמכלול ובוחן, באופן ביקורתי, את מקורות הדיסציפלינה, מטרותיה, כליה והתפתחותה לאורך זמן.